

Osavuosisikatsaus 1.1-31.8.2023

4404/02.02.02/2023

Kaupunginhallitus 02.10.2023 § 229

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kouvolan kaupungin kertynyt alijäämä oli -0,5 milj. euroa vuoden 2023 alun tilanteessa. Vuosi 2023 on hyvinvointialueudistuksen ensimmäinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset eivät ole enää kuntien vastuulla. Toiminnassa tapahtunut muutos on huomioitava vertailussa edelliseen vuoteen.

Talousarvion mukainen vuoden 2023 ylijäämä on 11,9 milj. euroa. Tilinpäätöksessä ylijäämän arvioidaan toteutuvan lähes samansuuruisena eli 12,0 milj. euroa positiivisena. Vaikka vuoden 2023 tulosenuste on suunnitelman mukainen, niin kaupungin tulee varautua tulevaan negatiiviseen talouskehitykseen ja minimoida kustannuksia jo kuluvana vuonna.

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan hieman talousarviota suurempina eli 0,4 milj. euroa. Merkittävimmän positiiviset poikkeamat tulevat eri hankkeiden tuista ja avustuksista sekä maanmyyntituotoista.

Toimintakulujen osalta toteuman arvioidaan olevan 3,4 milj. euroa talousarviota heikompi. Merkittävimmät poikkeamat muodostuvat seuraavasti:

- henkilöstökulut ylitysarvio 3,3 milj. euroa; valtakunnalliset palkkaratkaisut ja kertaerät, varhaiskasvatuksen ja valmistavan opetuksen palvelutarpeen kasvu. Kertapalkkiot lisäsivät henkilöstökuluja noin 1,6 milj. euroa.
- palvelujen ostot ylitysarvio 1 milj. euroa; kustannustason nousu mm. kuljetukset, talvityöt alkuvuoden sääolosuhteiden takia
- aineet, tarvikkeet ja tavarat, alitusarvio 0,5 milj. euroa; energian arvioitua pienempi toteuma
- avustukset alitusarvio 0,7 milj. euroa; työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioitua pienempi toteuma
- muut toimintakulut ylitysarvio 0,3 milj. euroa; koneiden ja laitteiden vuokrat

Toimintakatteen arvioidaan ylittävän em. seikkojen vuoksi 3,1 milj. euroa.

Verotulojen arvioidaan toteutuvan 5,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Merkittävin poikkeama on kunnallisveroissa, kuluvan vuoden palkkasumma ja ennakkoverot ovat kehittyneet myönteisesti. Valtionosuudet toteutuvan lähes talousarvion mukaisina.

Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan toteutuvan 2,7 milj. euroa talousarviota heikompina. Merkittävimmät poikkeamat ovat:

- muut rahoitustuotot -1,4 milj. euroa; arvopapereiden myyntivoittojen ja osinkotuottojen arvioitua pienempi kertymä
- korkokulut -1,2 milj. euroa; korkotason nousu

Vuosikatteen arvioidaan toteutuvan 0,3 milj. euroa talousarviota heikompana. Poistot ja arvonalennukset arvioidaan toteutuvan tilinpäätöksessä hieman alle talousarvion (0,3 milj. euroa).

Toimielimien osalta ylitystä talousarvion sitovuustasoon eli toimintakatteeseen on arvioitu kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä teknisen lautakunnan osalta. Talousarvioylitysten kattamiseksi toimielimittäin tehtyjä ja suunniteltuja toimenpiteitä ovat mm:

Kasvatus ja opetuslautakunta, ylitysarvio 2,5 milj. euroa

- tarkennukset tuntikehykseen, perusopetus ja lukiot
- sairauspoissaolojen kasvun haltuunotto
- sijaisten käytön minimointi ja korvaavan työn lisääminen
- vain välttämättömät hankinnat ja kierrätyksen tehostaminen

Tekninen lautakunta, ylitysarvio 0,3 milj. euroa

- kunnossapitotöiden vähentäminen yhdyskuntatekniikassa
- vakanssien täyttämisen lykkääminen
- kiinteistöpalveluissa hankintojen minimointi ja siivouksien tarkastelu
- liikennealueiden talvihoidon, yhdyskuntatekniikan palveluverkkojen ja virkistysalueiden hoitoluokitusten tarkastelu.

Investoinnit ja rahoitus

Investointimenoja on elokuun loppuun mennessä toteutunut 15,5 milj. euroa ja investointituloja noin 1,2 milj. euroa. Investointimenojen arvioidaan toteutuvan 13,7 milj. euroa alle talousarvion.

Pitkäaikaista rahalaitoslainaa on lyhennetty 19,2 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa on nostettu elokuun loppuun mennessä 35,0 milj. euroa.

Henkilöstö

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli elokuun 2023 lopussa yhteensä 2817 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2204. Määräaikaista henkilöstöä oli 461 ja palkkatuella työllistettyjä 152. Henkilöstömäärä on vähentynyt edellisvuodesta 183:lla eli 6,1 prosentilla. Muutoksen taustalla on erityisesti hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen.

Kouvolan kaupungilta siirtyi Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen liikkeenluovutuksella yhteensä 67 työntekijää. Henkilöstömäärä henkilötyövuosina on yhteensä 2 655,87, joten ne ovat vähentyneet 93,29:llä.

Elokuun loppuun mennessä vapautuneesta 141 virasta ja tehtävästä (eläkkeelle siirtyminen ja muut syyt) on jätetty täyttämättä 20 eli 14 prosenttia. Konsernipalveluissa lähtövaihtuvuudesta on hyödynnetty 26 prosenttia, sivistyksessä 5 prosenttia sekä tekniikka ja ympäristö -toimialalla 37 prosenttia.

Henkilöstökulujen toteuma on 93,7 milj. euroa (68,6 %). Henkilöstökulut ovat vähentyneet viime vuodesta 0,9 prosentilla. Vuonna 2023 kunta-alan sopimuskorotukset nostavat kustannuksia keskimäärin 4,85 prosenttia. Alkuperäisen sopimusratkaisun vaikutus vuosikeskiarvoon on 3,05 % ja ns. perälaatatarkastelun vaikutus 1,8 %. Kunta-alalla toteutettiin 1.6.2023 alkaen yleiskorotukset (2,2 %), paikalliset järjestelyerät (0,7 %) ja kehittämisohjelmaerät (1,2 %). Eläinlääkäreillä (LS/liite 5) yleiskorotus oli edellisestä poiketen 0,7 % ja paikallinen järjestelyerä 0,3 %. Kunta-alalle maksettiin kesäkuussa euromääräiset kertapalkkiot, joiden kustannusvaikutus oli 1,1 %.

Sairauspoissaoloja on ollut keskimäärin 12,3 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden, mikä on 2,1 kalenteripäivää edellisvuotta vähemmän. Sairauspoissaolot ovat selvästi vähentyneet viime vuodesta, mutta ne ovat olleet vielä koronaa edeltävää aikaa korkeammalla tasolla. Sairauspoissaolojen vähentämiseen panostetaan vahvasti. Korvaavan työn käytön edistäminen sairauspoissaolojen vähentämiseksi aloitettiin keväällä yhteistyössä palvelujen kanssa. Korvaavan työn käytön laajentamisen lisäksi huomiota kiinnitetään erityisesti sairauspoissaolojen pitkittymisen ehkäisyyn työkyvyttömyysriskin pienentämiseksi ja ratkaisujen hakemiseen varhaisessa vaiheessa työssä jatkamisen tukemiseksi. Suomen Terveystalo Oy irtisanoi henkilöstön työterveyspalveluja koskevan sopimuksen päättymään 30.6.2023. Keväällä toteutetun kilpailutuksen perusteella palveluntuottajana toimii jatkossakin Terveystalo. Hinnoittelumalli muuttui uuden sopimuksen myötä kiinteähintaisesta suoriteperusteiseksi.

Kouvolan kaupungin talouden ja henkilöstön osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2023 ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2023 ovat **liitteenä**.

Talousjohtaja Hellevi Kunnas ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu ovat kokouksessa paikalla asiantuntijoina vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä Kouvolan kaupungin osavuositarkastuksen 1.1.-31.8.2023 ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osavuositarkastuksen 1.1.-31.8.2023 tiedoksi.
2. velvoittaa toimielimet tekemään edelleen toimenpiteitä talousarviolitysten kattamiseksi sekä noudattamaan erittäin tiukkaa talouskuria. Kaikkien toimialojen osalta hankinnat, matkustus-, majoitus-, henkilöstö- ja muut kulut tulee minimoida loppuvuoden osalta.
3. velvoittaa toimialoja tarkastelemaan eläkkeelle siirtymistä ja muusta syystä vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttämistä erittäin kriittisesti sekä noudattamaan kaikilta osin tiukkaa henkilöstösuunnittelua.
4. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että
kaupunginvaltuusto päättää merkitä Kouvolan kaupungin osavuositarkastuksen 1.1.-31.8.2023 tiedoksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.
